

Інформація на картографічних моделях представляється на п'яти рівнях: сюжет, група карт, розділ, серія. Кожна серія, при цьому, володіє інформаційною і змістовою завершеністю, внутрішнім єдинством і відображає причинно-слідственні зв'язки між об'єктами. Таким чином, сопряжений аналіз карт різних розділів і серій, і інші прийоми картоиспользования, дозволяють отримати найбільш повну інформацію про проблему територіального рекреаційного нерівності [3].

Логічною буде являтися послідовність представлення картографічних сюжетів, починаючи з аналізу факторів виникнення ТРН. Далі картографується існуюча ситуація склалася в рекреаційному комплексі, в тому числі, раціональність використання ресурсів, рекреаційна освоєність і території рекреаційно-туристської спеціалізації, дозволяють виявити територіальне нерівність рекреаційних районів. Далі йдуть карти стратегії оптимізації і управління процесами в регіоні і оцінки їх ефективності. Таким чином, виконується складна задача відповідності принципам виробки конструктивних рішень: «аналіз – оцінка стану – виявлення проблем – прогноз – виробка рішення – оцінка» [3]. Схема картографічного забезпечення вивчення територіального рекреаційного нерівності відображені на рис. 1.

Істочники і література:

1. Евтеев О.А. проектування і складання соціально-економічних карт: Учебник. – М.: Изд-во МГУ, 1999. – 224 с.
2. Бенедикт Э., Нефедова Т.Г., Фридляйн Г. Картографічне моделювання в вивченні антропогенного змінення природних ресурсів // Изв АН СССР Серія геогр.. – 1987. – №3. – С. 137–142.
3. Яковенко І.М. Рекреаційне природопольовання: методологія і методика досліджень. – Симферополь: Таврія, 2003. – 335 с.
4. Исаченко А.Г. Екологічні проблеми і еколого-географічне картографування СССР// Известия ВГО. – Т.122. – Вып. 4. – 1990. – С.289–301.
5. Яковенко І.М. Аналіз тематичного різноманіття в картографуванні рекреаційного природопольовання // Культура народів Причорномор'я. – 2002. – №31. – С. 38–42
6. Яковенко І.М. Геоінформація в картографічних дослідженнях регіонального рекреаційного природопольовання // Культура народів Причорномор'я. – 2003. – №38. – С. 16–20

Тимрієнко А.В.

МІСЦЕ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОГО ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ

Постановка проблеми. В сучасному світі домінують процеси глобалізації, широкої інтеграції на міжнародних туристичних ринках. Сутність глобалізації полягає в тому, що великі корпорації об'єднуються для ефективного роботи та досягнення визначених цілей. Оскільки світ перебуває в постійному розвитку, то проблема визначення місця України в цих процесах є досить важливою.

Україна має великі потенційні можливості для виходу на міжнародний туристичний ринок в якості лідера, оскільки у 1997 р її прийнято дійсним членом ВТО, а у вересні 1999 р. на 13-й Генеральній асамблеї ВТО у м. Сантьяго (Чилі) обрано до керівного органу ВТО – Виконавчої ради. Членство України в такій авторитетній всесвітній організації, як ВТО, дотримання нашою державою всіх нормативно-правових документів цієї організації, можливість набування практичного і теоретичного досвіду у сфері туризму в розвинених туристичних державах мають сприяти підвищенню в країні рівня послуг, а також формуванню позитивного міжнародного туристичного іміджу нашої держави. Крім взаємодії із ВТО Україна успішно розвиває співробітництво в межах інших міжнародних організацій. Активізується участь України в престижних туристичних біржах і ярмарках.

На жаль, на сьогоднішній день туристична інфраструктура України є недостатньо розвинутою. Саме з цієї причини наша країна суттєво не впливає на процес глобалізації. Оскільки дана проблема раніше повністю не висвітлювалась, ми вирішили проаналізувати рекреаційні ресурси України на прикладі її туристичних регіонів і тим самим визначити її потенційні можливості в процесах глобалізації туристичної індустрії.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Такі автори як О.О. Любіцева та В.К. Бабарицька у своїй монографії звертають увагу на процеси глобалізації, зокрема у розділі 7 «Регулювання туристичної діяльності» дано перелік документів, що регулюють взаємовідносини держав світу в галузі туризму [4, с. 303– 304]. Також М.П. Мальська та В.В. Худю у своєму посібнику [6, с. 237– 23] розглядали міжнародну співпрацю та міжнародні організації у туризмі.

Мета статті: визначити, чи має Україна можливості для активної участі в процесах глобалізації шляхом глибокого аналізу рекреаційного потенціалу окремих її туристичних регіонів.

Викладення основного матеріалу. Серед сучасних тенденцій розвитку світового ринку взагалі і туристичного зокрема, окремої уваги заслуговують процеси глобалізації. Туристичні національні комплекси від одно-національності капіталів і сепаратності дій перейшли до політики співробітництва, реалізації спільних програм. Ця тенденція знаходить прояв в утворенні глобальних союзів туристичних корпорацій. Швидке збільшення їх кількості відбувається під впливом ряду факторів, серед яких

вирішальний має загострення конкурентної боротьби на світових ринках. Сутність туристичних союзів в об'єднанні людських, фінансових і науково-технічних ресурсів різними фірмами для досягнення визначених цілей. Глобалізація стала одним з основних трендів в міжнародному туризмі.

Процеси глобалізації на туристичному ринку характеризуються наступними ознаками: зміна технологій, модернізація транспортної інфраструктури, інтернаціоналізація ділової активності, створення механізму регулювання міжнародного туризму. Таким чином, глобалізацію в туризмі можна визначити як процес різкого посилення туристичних потоків, а також потоку послуг, капіталу, інформації і технологій, що звичайно не підпадають під регулювання національних урядів. Глобалізація має довгостроковий характер, а її рушійною силою є перш за все, революція в сфері інформаційно-комунікаційних технологій, лібералізація ринків і загострення конкурентної боротьби на міжнародному рівні. В даних процесах Україна посідає далеко не перше місце, але має всі умови для того щоб стати складовою частиною міжнародної туристичної глобалізації.

В Україні є традиційні та перспективні туристичні райони з ефективними, унікальними ресурсами для відпочинку та лікування міжнародного, державного та місцевого значення.

Розглянемо деякі, на нашу думку, стратегічно важливі місця розвитку туристичного бізнесу. Найбільшою освоєністю, розвитком, і удосконаленням структури рекреаційного господарства відзначається Кримський регіон, в межах якого рекреація є провідною галуззю спеціалізації. На нього припадає понад 35 % санаторно-курортного фонду, 30 % будинків відпочинку та пансіонатів, близько 18 % туристичних баз України.

Розвиток рекреаційного господарства в Криму стає одним з пріоритетних напрямів. Він базується на використанні мінеральних вод, лікувальних грязей, пляжів, загальна протяжність яких становить 517 км., кліматичних, ландшафтних ресурсів, а також пам'яток історії та культури. Тут наявні надзвичайно сприятливі кліматичні ресурси для відпочинку та лікування: тепла, волога зима з температурою січня $+1^{\circ}\text{C}$ – $+5^{\circ}\text{C}$, липня – близько 25°C . У літньо-осінній період випадає невелика кількість опадів, переважає ясна безхмарна погода. Кількість годин сонячного саява коливається від 2000 до 2500 на рік. Унікальні грязі зосереджені в районах Євпаторії, Феодосії, Сак та в багатьох інших населених пунктах.

Значні рекреаційні ресурси є у східному підрайоні, який простягається вздовж Азовського моря. Даний підрайон має сприятливі кліматичні водно-морські та грязьові ресурси. Цінні лікувальні грязі є в районах Бердянська, Маріуполя.

Унікальними рекреаційними ресурсами володіє Карпатський район, що складається з Передкарпаття і Закарпаття. Карпатський район характеризується значною кількістю опадів від 700 до 800 мм на рік у рівнинних районах до 1700 мм в горах, м'якою зимою, теплим дощовим літом і помірно теплою, сухою осінню. Сніг у горах досягає товщини 1–2 м і лежить протягом 3,5–4 місяців. Гірські райони характеризуються чистим повітрям, насиченими влітку та восени ароматами ялини, ялиці, ялівцю, а також різноцвіт'я та листяних лісів.

У районі розташовані великі масиви лісів, джерела цінних і різноманітних за своїм хімічним складом та лікувальними властивостями мінеральних вод, які в ряді випадків, є унікальними. В Карпатському регіоні налічується велика кількість лікувальних вод. Зокрема регіон має такі родовища лікувальних вод: Трускавецьке, Східницьке, Моршинське, Ново-Полянське, Шаянське, Колечинське, Синякське.

Чимале значення для лікування і відпочинку мають рекреаційні ресурси Полісся. Тут зосереджені значні масиви лісів, зокрема соснових. Переважає м'яка, тепла зима і досить вологе літо. Є велика кількість прісних озер. Найбільшу цінність мають водно-кліматичні та лісові ресурси групи Шацьких озер (їх тут близько 30), в тому числі такі великі як Світязь (площа близько 2,5 тис. га, максимальна глибина 58 м.), Пулемецьке, Люцимир, Пісочне, Перемет та ін. Значну частину регіону займає Шацький національний парк (майже 20 % його площі припадає на озера.) Їх чиста вода, здебільшого з піщаними берегами, ароматом соснових лісів, ресурсами різних дикорослих плодів і грибів, ягід, значні рибні ресурси, а також теплий і м'який вологий клімат – усе це створює винятково сприятливі умови для лікування та відпочинку. Першочергове значення мають рекреаційні ресурси тих місцевостей, які розташовані біля озер, рік і лісів. Можливості для лікування і відпочинку використовуються на Полісі недостатньо. При цьому слід врахувати, що аварія на Чорнобильській АЕС негативно вплинула на можливості використання рекреаційних ресурсів центральної і східної частини Західного Полісся.

Оскільки процес глобалізації зачіпає великою мірою сектор готельного та транспортного господарства, то Україна має великі потенційні можливості участі в глобальних тенденціях, оскільки буде місцем проведення Євро 2012.

В зв'язку з цим в нашій країні на даний момент будується велика кількість готельних комплексів, проходить удосконалення транспортних магістралей, що сприятиме оптимальному проведенню Україною Євро 2012. Результати ми зможемо побачити лише після його проведення.

Висновки: В результаті проведеного наукового дослідження було встановлено що краще розглядати поставлене нам питання з точки зору аналізу рекреаційних ресурсів України. Ми визначили, що наша країна надзвичайно багата на них і може бути досить привабливою для іноземних інвесторів. Але на жаль туристична інфраструктура країни недостатньо розвинена для цього, тому перш за все необхідно повністю модернізувати всі готельні, ресторанні заклади. Звичайно такі заходи потребують немалих витрат, які наша держава оплатити не зможе, особливо в умовах економічної кризи.

Джерела та література

1. Бажал І. "Туризм у законі". //Дзеркало тижня .– 21–27 грудня 2008 р.
2. Дюмулен І. І. Международная торговля услугами. – М.: 2003. – С.19.
3. Турбизнес.– 2004. – № 1. – С. 7.
4. Любіцева О.О.Туризмознавство: Вступ до фаху: підручник. /О.О. Любіцева, В.К.Бабарицька. – К.: Видавничо–поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 335 с.
5. Максимова М. Проблемы стабильности мировой экономики. //МЭ и МО. – 2004. – № 9. – С. 13.
6. Мальська М.П., Худо В.В. Туристичний бізнес: теорія та практика. Навч.пос. – К.: центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
7. Фоменко Н.В: Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
8. www.world-tourism.org

Шевчук А.Г.**О НЕКОТОРЫХ ТЕНДЕНЦИЯХ, ОСЛОЖНИВШИХ В НАЧАЛЕ XXI ВЕКА ПЕРСПЕКТИВЫ КУРОРТНО-РЕКРЕАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ КРЫМА**

Постановка проблемы. Курортно – рекреационная и туристическая составляющие в экономике Крыма, безусловно, являются одними из ведущих отраслей его хозяйственного развития и важнейшим фактором благосостояния граждан АРК. Однако совокупность объективных и субъективных факторов влияния конца XX начала XXI веков поставили под сомнение будущее экономическое развитие автономии как международного курортно-туристического региона и территории с благополучными показателями социального обустройства его населения.

В настоящее время со всей очевидностью прослеживается тенденция снижения численности приезжающих в Крым для лечения и отдыха. По сведениям Управления статистики АРК на ноябрь 2009 г. в автономии отдохнуло 4.889.800 чел., что на 12,9% меньше, чем за аналогичный период прошлого года (5.611.800 чел.). Общий недоезд отдыхающих в 2009 году составил 722.000 человек. Проблема сокращения потенциала гостеприимства в Крыму слабо изучена современными географами. Её выясняют с позиций статистической релевантности только экономисты и практические управленцы. Географический подход позволяет взглянуть на проблему сокращения рекреационной привлекательности Крыма с позиций её территориальной специфики.

Учитывая практически полное отсутствие специальных публикаций по означенной выше проблеме, предлагаем авторский вариант её географического исследования.

Целью работы явился анализ взаимовлияния различных факторов, сужающих потенциал туристско–рекреационной привлекательности Крыма, для уточнения возможностей объективного прогнозирования его перспективного развития.

Проблемы, возникшие в развитии рекреационно-туристической сферы Крыма, можно условно разделить на существовавшие до окончания XX в. (*изначальные*) и вновь возникшие на рубеже XX – XXI в.в. (*современные*). К изначальным и уже достаточно давно существующим субъективным проблемам курортно-туристической отрасли АРК следует отнести:

- Отсутствие объективной и непротиворечивой статистики численности отдыхающих, временной динамики их потоков и локализации размещения, традиционно оцениваемых по общему пассажиропотоку в курортный период. Так, например, в 2006 году Министерство курортов и туризма АРК определяло количество отдыхающих в 4.500.000 чел. По данным же независимых экспертов, дополнительно учитывающих прибывающих в Крым с туристическими целями, этот показатель составил около 7.000. 000 чел.

- Проблема оценки и распределения доходов бюджетов различных уровней от рекреационно–курортной сферы, а так же доходов во всей отрасли в т. ч. и получаемых предпринимательскими структурами. Отсутствует также объективный учёт в комплексной оценке туристической деятельности, объединяющей различные виды экономической активности отдыхающих: транспортной, гостиничной, информационной, связи, развлечений, сервиса, питания, банковских услуг, лечения и т. д. Все перечисленные показатели до сих пор оцениваются приблизительно. Не стал предметом объективного анализа и учёт доходов крымских бюджетов от услуг телефонных, транспортных фирм и организаций, обеспечивающих комфортность «курортного сезона», но расположенных и получающих доход за пределами Крыма. Совокупный объём от всех финансовых поступлений, перечисленных нами выше, может составить, по различным оценкам экспертов, от 30 – 70 % доходов консолидированного бюджета Крыма.

- Проблема относительно низкого количества фискальных сборов в Крыму, которые представлены налогами на: землю, рекламу, подоходными отчислениями и пр., которые в основном остаются в местных бюджетах городов и сёл курортного значения , составляя 15% всех доходов.

Таким образом, при обобщенном анализе изначальной группы субъективных проблем можно определить, что отсутствие комплексного информационно-аналитического концепта завершенного институционально и юридически в рамках сбалансированного государственного проекта является одним из